

T.C.
M LLÎE T M BAKANLI I
Özel E itim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlü ü

Sayı : 73911930-160-E.9280458

16.09.2015

Konu: Özel E itim ve Rehberlik
Hizmetlerinin Yürütülmesinde
Dikkat Edilecek Hususlar.

..... VAL L NE
(I Milli E itim Müdürlü ü)

llerdeki özel e itim ve rehberlik hizmetlerinin planlanması, yürütülmesi, izlenmesi ve de erlendirilmesi; e itime eri im hizmetlerinin ivedilikle sa lanması, ya anan sorunların tespit edilerek çözüm önerilerinin olu turulması ve 2015-2016 e itim ö retim yılının daha etkin ekilde sürdürülmesi amacıyla Bakanlı mızca açıklama yapılmasına ihtiyaç duyulmu tur.

linizde özel e itim ihtiyacı oldu u tespit edilen ö rencilerin tamamının e itime eri iminin sa lanıp sa lanmadı ı, bu ö rencilerin e itime eri iminin hangi yollarla sa lanabilece i, yerel düzeyde sahip olunan imkânlar vb. hususların valili inizce de erlendirilerek hizmet kalitesi ve e itim olanaklarının artırılması ayrıca rehberlik ve ara tırma merkezleri (RAM'lar) ile okul rehberlik ve psikolojik danı ma servislerinde sa lanan hizmetlerin etkin ekilde sunulabilmesi için a a ıda ifade edilen çalı maların titizlikle yürütülmesi büyük önem arz etmektedir. Bu kapsamda;

1. Özel e itim ihtiyacı olan ö rencilerin her tür ve kademede kayna tırma uygulamaları yoluyla e itime eri imlerinin artırılması,
2. Zorunlu e itim ça ında olan ve sa lık problemleri nedeni ile örgün e itim kurumlarında sunulan hizmetlerden do rudan yararlanamayan özel e itim ihtiyacı olan ö rencilere evde e itim veya hastanede e itim hizmeti sunulması ile ilgili i lemlerin hassasiyetle yürütülerek e itim ö retim hizmetlerine eri imin en kısa sürede sa lanması,
3. Ö renci potansiyeli do rultusunda özel e itim okul/kurumu açılması ihtiyacının de erlendirilerek okul/kurum açılması talebine ili kin i ve i lemlerin ilgili mevzuat do rultusunda yürütülmesi,
4. Bireylerin yetersizlik türüne göre sayısı, yerle im biriminin özellikleri, ula ım imkânları vb. hususlar ile kamu yararı da dikkate alınarak özel e itim okul/kurumu açılmayacak yerle im birimlerinde özel e itim sınıfları açılması yoluyla bu bireylerin e itime eri imlerinin sa lanması,
5. Tam zamanlı kayna tırma yoluyla e itimlerine devam eden özel e itim ihtiyacı olan ö renciler ile özel yetenekli ö rencilere e itim vermek amacıyla açılan destek e itim odalarının yaygınla tırılması ve bu hizmetten yararlanan ö renci sayısının artırılması,

6. Özel eğitim öğretmen ihtiyacının öncelikle özel eğitim öğretmenlerinden karşılanması esas olmakla birlikte bunun mümkün olmadığı durumlarda özel eğitim alanında hizmetçi eğitimci öğretmenlerin görevlendirilmesi, ihtiyacın bu yolla karşılanamadığı durumlarda ücretli öğretmen görevlendirilerek öğrencilerin eğitim hizmetlerine erişiminin sağlanması,

7. Özel eğitim okul/kurumları ve özel eğitim sınıflarının donanımları ile fiziki yapılarının iyileştirilmesine önem ve hassasiyet gösterilmesi,

8. Yerel düzeyde hizmetçi eğitimci faaliyetleri planlanarak özel eğitim alanında görev yapan öğretmenler ile diğer personelin mesleki gelişmelerinin artırılması,

9. Rehberlik öğretmeni olmayan okullara RAM'lar tarafından müavirlik hizmeti sağlanması için gerekli planlamanın yapılması,

10. Bakanlığımız tarafından yayımlanan ve Genel Müdürlüğümüz web sitesinde paylaşıma sunulan "Okullarda Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Hizmetleri Kılavuzu"nun okullara duyuru ve dağıtımının yapılması, bu kapsamda sunulan hizmetlerde standardın sağlanması,

11. Çocuk Koruma Kanunu kapsamında yürütülen Danışmanlık Tedbiri uygulamalarına yönelik hazırlanan ve Genel Müdürlüğümüz web sitesinde paylaşıma sunulan kılavuzun okullara duyurusunun yapılması,

12. Özel eğitim mesleki eğitim merkezlerinde hafif düzeyde zihinsel yetersizliği olan bireyler için 15 meslek alanına ait programlar, ilköğretim 1.sınıftaki eğitimci öğrenciler için "Türkçe Dil Dersi Öğretim Programı", ortaokul 8. sınıflarında "Rehberlik ve Kariyer Planlama Ders Programı" ve Özel Eğitim Mesleki Eğitim Merkezi Görme Engelliler Akademik Ders Programı hazırlanmış olup söz konusu programlar 2015-2016 eğitim öğretim yılında uygulamaya konulacağından okullardaki eğitimci ve öğrencilerin bu doğrultuda yürütülmesinin sağlanması,

13. Hafif düzeyde zihinsel yetersizliği olan öğrenciler ile eğitimci öğrencilere eğitim hizmeti sunulan ilköğretim ve ortaokulların haftalık ders çizelgelerinde zorunlu dersler arasında yer alan yabancı dil dersi bu kapsamdan çıkarılmış ve seçmeli dersler arasına alınmış olup söz konusu çizelgeler 2015-2016 eğitim öğretim yılından itibaren uygulamaya konulacağından okullardaki eğitimci ve öğrencilerin bu doğrultuda yürütülmesinin sağlanması,

14. Bakanlığımızca 'Bilim ve Sanat Merkezlerine Öğretmen Seçme ve Atama Kılavuzu' yayımlanmış olup bu kapsamda bilim ve sanat merkezlerine öğretmen ataması yapılması sürecinde görev ve sorumluluk alanınızdaki eğitimci ve öğrencilerin yürütülmesi,

15. Bilim ve sanat merkezlerine öğrenci alım süreci 05 Ekim 2015'te başlayacak olup, ilköğretim 2., 3. ve 4. sınıf öğretmenlerinin özel yetenekli öğrenciler ile sınav süreci konusunda bilgilendirilmeleri ve öğrencilerin mağduriyet yaşamamaları için gerekli tedbirlerin alınması,

16. Bakanlığımızca özel eğitim veya rehberlik alanında düzenlenen eğitimci eğitimlerine katılımı yönetici ve öğretmenlerin valilik düzeyinde yapılacak planlama doğrultusunda gerçekleştirilecek faaliyetlerde görevlendirilmesi yoluyla ilgili alanda hizmet sunan öğretmen, yönetici ve diğer personelin alan bilgisi, beceri ve tutumlarının geliştirilmesinin sağlanması,

17. Bakanlığımız ile ilgili taraflar arasında imzalanan protokoller, yürütülen proje ve çalışmalar kapsamında görev/sorumluluk alanınıza giren hususların talep edilen doğrultuda ve zamanda gerçekleştirilmesi ile ilgili eğitimci ve öğrencilerin yürütülmesi,

18. Özel eğitim ve rehberlik hizmetlerine ilişkin çalışmaların planlanması, yürütülmesi, izlenmesi ve değerlendirilmesi süreçlerine esas olacak veri girişlerinin belirlenen usul ve takvim doğrultusunda titizlikle yapılmasının sağlanması ile ilgili çalışmaların yürütülmesi beklenmektedir.

Ayrıca Bakanlıkta hazırlanmış olan kılavuz kitaplar, eğitim programları, öğretim materyalleri ve haftalık ders çizelgeleri ile alanda yapılan yenilik ve değişiklikler Genel Müdürlüğümüzün www.orgm.meb.gov.tr internet sitesinde yayımlanmakta olup eğitim hizmetlerinin yürütülmesi sürecinde sitenin aktif olarak takip edilmesi de önem arz etmektedir.

Özel eğitim ve rehberlik hizmetlerinin yapılan açıklamalar doğrultusunda yürütülmesi hususunda bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

Celil GÜNGÖR
Bakan a.
Genel Müdür

DA İTİM :
81 İl Valiliğine

Özel E itim Hizmetlerinin Yürütülmesinde Dikkat Edilecek Hususlar

1- Bilindi i üzere, Özel E itim Hizmetleri Yönetmeli i'nin ilgili hükümleri do rultusunda; özel e itim ihtiyacı olan ve ayrı bir sınıfta e itim almaları uygun bulunan bireylerin, yetersizli i olmayan akranları ile bir arada e itim görmeleri amacıyla her tür ve kademedeki resmî ve özel okullarda özel e itim hizmetleri kurulunun teklifi do rultusunda il/ilçe millî e itim müdürlükleri tarafından özel e itim sınıfları açılmaktadır. Açılan özel e itim sınıflarında a a ıdaki hususlara dikkat edilmesi gerekmektedir:

a- Görme veya i itme engelli ö renciler için ilkokulda özel e itim sınıfı açılır ve bu ö rencilerin 5 inci sınıftan itibaren akranlarıyla aynı sınıfta e itim görmeleri sa lanır. Görme veya i itme engelli ö renciler için açılan özel e itim sınıflarında birle tirilmi sınıf uygulaması yapılır.

b- Zihinsel yetersizli i veya otizmi olan ö renciler için açılan ilkokul, ortaokul ve lise kademelerinde özel e itim sınıfı açılabilir. Zihinsel yetersizli i veya otizmi olan ö renciler için açılan 1-4 ve 5-8 inci sınıflarda birle tirilmi sınıf uygulaması yapılır.

c- Lise kademesinde mesleki e itim hizmeti veren ortaö retim kurumları bünyesinde, hafif düzeyde zihinsel yetersizli i olan bireyler ile otizmi olan bireyler için özel e itim mesleki e itim merkezi programı uygulayan özel e itim sınıfları; orta veya a ır düzeyde zihinsel yetersizli i olan bireyler ile otizmi olan bireyler için özel e itim i uygulama merkezi programı uygulayan özel e itim sınıfları açılabilir.

d- Özel e itim hizmetleri kurulu, özel e itim sınıflarının açılmasına ili kin i lemleri yürütürken; açılması planlanan özel e itim sınıfının hizmet verece i kademe, hizmet verilecek engel türü ve bu sınıfta uygulanacak e itim programı gibi hususlarda de erlendirmeler yaparak millî e itim müdürlüklerine bu do rultuda öneride bulunur. Alınacak onayda özel e itim sınıfının hizmet verece i kademe, hizmet verilecek engel türü ve bu sınıfta uygulanacak e itim programı açıkça belirtilir.

Buna göre; özel e itim sınıfı açılmasına karar verilirken özel e itim hizmetleri kurulunun karar tutana nda açılacak özel e itim sınıfının hizmet verece i kademe, hizmet verilecek engel türü ve açılan sınıfta uygulanacak e itim programına ili kin bilgilere yer verilmelidir. Ayrıca açılan sınıflarda birle tirilmi sınıf uygulaması yapılaca ndan Özel E itim Hizmetleri Yönetmeli i'nde engel türlerine göre belirtilen sınıf mevcutları esas alınarak sınıf mevcudu tamamlandı nda, ihtiyaç halinde aynı türdeki ikinci bir sınıf açılabilir. Örne in hafif düzeyde otizmlili bireyler için ortaokul kademesinde özel e itim sınıfı açıldı nda 5-8 inci sınıf düzeyindeki hafif düzeyde otizmlili bireyler bu sınıfta e itim görürler. Ancak açılan bu sınıfın mevcudu 4 oldu unda ve yeni bir ö renci yerle tirilece inde yeni bir sınıf açılması için karar verilir. Di er bir ifadeyle, 6 ncı sınıf için ayrı 7 nci sınıf için ayrı bir sınıf gibi her bir sınıf düzeyi için ayrı ubeleler açılmaz, birle tirilmi sınıf uygulaması yapılır. Engel türüne göre belirlenen sınıf mevcudu üst sınıra ula tı nda ikinci bir ube açılabilir. Di er taraftan bir okulda farklı engel türlerine göre farklı sınıflar açılabilir. Örne in ilkokul düzeyinde görme engelli ö renciler için bir ube, zihinsel yetersizli i olan ö renciler için ayrı bir ube açılır.

Özel e itim sınıflarının kapatılması ile ilgili i ve i lemler il/ilçe özel e itim hizmetleri kurulunun önerisi do rultusunda il/ilçe milli e itim müdürlükleri tarafından yapılır. Aynı yerle im yerinde bulunan birbirine yakın okullardaki özel e itim sınıflarında e itimini sürdüren ö renci sayısı az oldu unda, kamu kaynaklarını verimli kullanmak adına ö renciler tek bir sınıfta birle tirilebilir. Örne in, A okulunda görme engelliler için açılan özel e itim sınıfında 2 ö renci, B okulunda görme engelliler için açılan özel e itim sınıfında 1 ö renci oldu unda B okulundaki ö rencinin kaydı A okuluna alınarak B okulundaki özel e itim sınıfı kapatılabilir. Ayrıca açılan özel e itim sınıflarında ö renci kalmadı nda sınıfların kapatılmasına yönelik i lemlerin yapılması gerekmektedir.

2- Bakanlı mız özel e itim ihtiyacı olan bireylerin e itime eri imini ve sunulan e itim hizmetlerinden en üst düzeyde yararlanmalarını önemsemekte bu do rultuda gerekli tüm tedbirleri almaktadır. Bu kapsamda özel e itim ihtiyacı olan bireylerden sa lık problemi nedeniyle örgün e itim kurumlarından do rudan yararlanamayacak durumda olanlara evde veya hastanede e itim hizmetleri sunulmaktadır.

Evde veya hastanede e itim hizmetleri ile ilgili i ve i lemler “Özel E itim Hizmetleri Yönetmeli i” ve bu Yönetmeli e dayanılarak çıkarılan “Evde ve Hastanede E itim Hizmetleri Yönergesi” hükümleri do rultusunda yürütülmektedir. Ayrıca Genel Müdürlü ümüz tarafından “Evde E itim Hizmetleri Kılavuz Kitapçı ı” ve “Hastanede E itim Hizmetleri Kılavuz Kitapçı ı” hazırlanarak resmi internet sitesinde yayınlanmı tır.

Adı geçen mevzuatta evde veya hastanede e itim hizmetlerinin sunumunda; millî e itim müdürlü ünün görevleri, özel e itim hizmetleri kurulunun görevleri, özel e itim de erlendirme kurulunun görevleri, bireyin kayıtlı oldu u okul yönetiminin görevleri, bireyselle tirilmi e itim programı geli tirme biriminin görevleri, ö retmenin görevleri ve ailenin sorumlulukları açıklanmı tır.

İlgili mevzuat hükümlerine göre sunulan e itim hizmetinin aksamaması için özel e itim hizmetleri kurulu tarafından ö retim yılının ba lamasından 30 (otuz) gün önce evde e itimi gerekli kılan artları yeniden de erlendirerek bireyin, o ö retim yılında evde e itim hizmetinden yararlanıp yararlanamayaca ına karar verilmesi gerekmektedir.

Bu do rultuda, sa lık problemi nedeniyle örgün e itim kurumlarından do rudan yararlanamayacak durumda olan özel e itim ihtiyacı olan ö rencilerin e itime eri imini ve e itim hizmetlerinden en üst düzeyde yararlanmalarını sa lamak amacıyla 2015-2016 e itim ö retim yılında ilinizde bulunan ve evde veya hastanede e itim hizmetleri yoluyla e itimlerini sürdüren/sürdüreceğ ö rencilere ili kin i ve i lemlerin ilgili mevzuat hükümleri do rultusunda itina ile yürütülmesi gerekmektedir.

3- Bilindi i üzere, özel e itim ihtiyacı olan bireylere sunulan e itim hizmetleri Özel E itim Hizmetleri Yönetmeli i ile düzenlenmektedir. Bakanlı mızın öncelikli politikası; özel e itim ihtiyacı olan bireylerin kayna tırma/bütünle tirme yoluyla e itim uygulamaları kapsamında yetersizli i olmayan akranlarıyla birlikte aynı ortamda e itimlerini sürdürmeleri, böylece toplumla bütünle melerini desteklemektir.

Kayna tırma/bütünle tirme uygulamalarının niteli inin artırılması ve ba arılı bir kayna tırma/bütünle tirme yoluyla e itim hizmeti sunulması için okullarda sunulan destek e itim hizmetleri önem arz etmektedir. Özel e itim ihtiyacı olan ö rencilere destek hizmetlerin sa lanabilmesi için okullarda destek e itim odası açılmaktadır. Destek e itim odası; okullarda kayna tırma/bütünle tirme yoluyla e itim uygulamaları kapsamında, yetersizli i olmayan akranlarıyla birlikte aynı sınıfta e itimlerine devam eden özel e itim ihtiyacı olan ö renciler ile özel yetenekli ö rencilerin, sunulan e itim hizmetlerinden en üst düzeyde yararlanmaları amacıyla uygun araç-gereç ve e itim materyalleri de sa lanarak olu turulmu e itim ortamlarıdır.

Özel E itim Hizmetleri Yönetmeli inin ilgili hükümleri gere i kayna tırma/bütünle tirme uygulamaları yoluyla e itimlerini sürdüren ö renciler için ö renim gördükleri okulda destek e itim odası açılması zorunludur. Genel Müdürlü ümüz tarafından hazırlanan 2015/15 sayılı “Destek E itim Odası Açılması” konulu Genelge yayınlanmı ve tüm illere duyurulmu tur. Ayrıca “Destek E itim Odası Kılavuz Kitapçısı” hazırlanmı ve Genel Müdürlü ümüz resmi sitesinde yayınlanmı tır.

Açılan destek e itim odalarında ilgili mevzuat hükümleri do rultusunda; ö rencilerin e itim ihtiyaçlarına göre öncelikle okulun ö retmenlerinden olmak üzere özel e itim ö retmenleri, sınıf ö retmeni ve alan ö retmenleri ile RAM’da görevli özel e itim ö retmenleri ya da di er okul ve kurumlardaki ö retmenler görevlendirilmektedir. Ancak il ve ilçe millî e itim müdürlüklerince, destek e itim odasında ö retmen görevlendirilmesi hususunda ö retmen yetersizli inden kaynaklanan sıkıntılar ya andı na ili kin Genel Müdürlü ümüze müracaatlar yapılmaktadır. Kayna tırma/bütünle tirme yoluyla e itim uygulamaları kapsamında e itimlerini sürdüren ö rencilere sunulan destek hizmetlerin aksamaması adına destek e itim odasında görevlendirilecek ö retmen ihtiyacını kar ılamak amacıyla il ve ilçelerde norm fazlası durumunda olan ö retmenler destek e itim odasında görevlendirilmesi uygun mütalaa edilmi tir. Bu kapsamda norm fazlası durumunda olan ö retmenler aylık kar ılı ı okutmak zorunda oldukları ders saatini farklı destek e itim odalarında görevlendirilerek tamamlayabilir.

Bu ba lamda, 2015-2016 e itim ö retim yılında ilinizde bulunan ve kayna tırma/bütünle tirme yoluyla e itim uygulamaları kapsamında e itimini sürdüren ö renciler için ö renim gördükleri okullarda destek e itim odası açılması ve açılan destek e itim odasında ö retmen görevlendirilmesine yönelik i ve i lemlerin ilgili mevzuat hükümleri do rultusunda itina ile yürütülmesi gerekmektedir.